

CATALUNYA SOCIAL

APARTAT 273

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:

BAIX ST. PERE, 1, 3 i 5 - BARCELONA

TELEFON 1114.

El dèficit de la caritat barcelonina i el deure dels ciutadans

Les greus declaracions del senyor Puig i Alfonso, membre del Comitè anomenat d'Obra Social i Benèfica, publicades a *La Veu* del dia 4, poden resumir-se en una conclusió pràctica: s'han abolit les subvencions del Govern civil a les entitats benèfiques; s'han acabat els diners del joc.

Els comentaris i judicis que hom faci del règim del pacte amb el joc; de l'actuació del Comitè; sobre la conducta de l'autoritat governativa i sobre la moralitat de la percepció d'aquell subsidi, han d'obrir pas a una qüestió d'urgència vitalíssima, a un fet positiu, crú, veritable: els hospitals, asils i demés institucions caritatives de Barcelona queden, de cop i volta, privats d'un socors mensual de 250,000 pessetes.

Bo i mantenint la integritat de la doctrina moral que ens ha fet, ens fa i ens farà condemnar sempre amb tot nostre cor l'associació infeconda i perniciosa del vici amb la caritat cristiana, ens pertoca ara, de més a més, acudir en auxili d'aquesta davant de la crisi que li ve a sobre.

L'Hospital de Santa Creu deixarà de percebre d'ara en endavant 25,000 pessetes cada mes; el Clínic igualment, i les Cases de Caritat i Maternitat, juntes, 45,000, i la major part d'obres i fundacions que lícitament o il·lícitament es deixaven socórrer pels cabals del Comitè, sofriran privacions ben considerables. Totes aquestes entitats, especialment les catòliques, són carn de la carn nostra i tenim el deure d'assistir-les. Es tracta de salvar aquesta situació compromesa, i per això és necessari el concurs de tots els ciutadans, de tots els cristians, cadascú en la mesura de ses forces, però tots en la mesura de la grandíssima i apremiant necessitat.

A la ment i al cor de cadascú haurà ja florit a flors d'ara la mateixa idea: la única iniciativa possible. La subscripció pública i generosa, animada per l'escalf de la pietat. Aquesta idea haurà florit, sens dubte, a les altes esferes directores, allà on arriben els gemecs i els clams dels pobres.

CATALUNYA SOCIAL, en aquesta hora en que pot encara redimir-se la caritat barcelonina de la horrenda taca de sa dependència del vici, ofereix amantada el concurs de ço que té: les plomes i les pàgines. Sàpiga tothom que quan es tracti d'organitzar la crida general a l'almoïna pública, nostra revista vol tenir l'honor d'ésser la primera en córrer a l'ajud dels malalts, infants i vells, dels asils i hospitals de Barcelona.

15 cèntims

EL QUE PASSA

ESPANYA ENDINS

En escriure aquestes ratlles sembla que Espanya dorm sobre un volcà. Les darreres vergonyes sofertes al Marroc i els comentaris depressius que mereixen, han fet reaccionar fortament als elements militars, exigint del Govern que acabi d'una vegada la campanya antimilitarista, que es castigui implacablement els culpables de l'ensorrament de la Comandància de Melilla, que es castigui igualment a Abd-el-Krim i a les càbiles que el segueixen, i que un cos d'exèrcit desembarqui a les platges d'Alhucemas, a fi de fer-se justícia a tothom i de vindicar l'honor militar.

El Govern, davant la immensa gravetat d'aqueixes peticions, procura com pot sortir-se del temporal i guanyar hores, per si el temps li porta la solució d'aquest greu conflicte.

No hi ha pas dubte que la falta d'un general Pavia ajuda molt al Govern en els seus lloables esforços per servir la disciplina i evitar a Espanya noves vergonyes i nous desastres.

No és tota la culpa, però, de l'exèrcit si Melilla està convertida en una nova Càpuia on totes les energies es dissipen o atrofien.

No és tampoc responsable d'aquesta inestabilitat de Ministeri que fa impossible tota direcció encertada i tota administració previsor.

Ni té cap culpa de la venalitat dels polítics i llur incapacitat per a regir degudament els destins del poble. Caldria un renovellament radical de la dissortada política que fa tants d'anys tirant Espanya per a aconseguir ço que demanen els indicats elements que també necessiten, com tots els altres de l'Estat, depuracions i regeneracions.

El general Weyler, en unes interessants declaracions que se li atribueixen, sembla que s'ha ofert a ésser el Mussolini d'aquesta campanya de regeneració.

En Lerroux en un parell de discursos que ha engegat (ara els fa anar a parells els discursos En Lerroux) a Alacant, s'ofereix igualment per aquest càrrec.

Ni un ni altre serveixen.

L'home que pugui recollir els actuals estats d'opinió i aprofitar-se de les actuals favorables circumstàncies per a salvar el poble, no es veu en lloc.

Tot fa tèmber que aquestes pomposes nuvolades s'esvairan sens deixar més que desenganys i renúncies, camí de la fatal davallada...

Però tot això, que hauria de tenir al Govern

preocupadíssim, completament absorvit, no priva de que prossegueixi la campanya electoral per estrafer la voluntat dels electors en molts districtes.

Les vergonyes del Marroc i aquestes vergonyes es donen perfectament la mà.

De les pròximes Corts es podrà dir també allò de "*deshonradas antes de nacidas*".

ESPANYA ENFORA

No es pot dir que sigui millor que la nostra la situació d'Europa.

El fet de Memel, on un poble raquític com Lituània desafia les ordres i el poder de l'Entente, es simptomàtic. Poc a poc els pobles atropellats pels Tractes de pau imposats als vençuts i als dèbils, es donaran compte de que el gegant té els peus de fang.

El que comporten els aliats a Lausana no té altra explicació. Turquia fa bé d'aprofitar-se'n. La famosa Conferència fracassarà solennialment, i encara que França fa treballs titànics per a fer-la surar i aconseguir recomençar-la, el cert és que del primitiu programa d'exigències de l'Entente solament en restarà el record. Turquia triomfa i el seu triomf tindrà conseqüències que es perden de vista. El bloc nou que està en gestació (Turquia, Bulgària, Rússia i Alemanya) pot trasbalsar, més endavant, el Mapa d'Europa confeccionat a Versailles.

Altrament allò del Rurh resulta un òs de mal rossegar. Lloyd George ha qualificat de bogeria aquesta aventura francesa que a qualsevol moment pot abrindar l'immens caliu d'odis que ha deixat la Guerra Gran i calar foc a la immensa pira de desferres que aplanarà tota l'Europa Central, gran part de la Oriental i les regions asiàtiques entre les quals s'hi compten nacions poderoses i races indomables.

Aquesta és la raó perquè el Sant Pare torna amb incansable insistència a propugnar la pau en Carta sensacional dirigida al Cardenal Pompili, Vicari de Roma. El Papa li diu que ja es deu "donar compte de la gravetat de l'hora present". El Papa "veu alçar-se de nou l'espectre de la guerra". El Papa prega a tots els fidels que s'uneixin a Ell en els precés que fa a Déu per a que lliuri a la humanitat de majors proves "i els Governes, retornant als sentiments de fraternitat, justícia i amor, arribin a un acord amistós" que allunyi i esvaeixi aquest paorós espectre.

Balanç social de la vaga del Metropolità

La vaga a les obres de construcció del Metropolità de Barcelona, closa el dia 30 de Gener, després de quinze dies de durada, amb una victòria obrera, ha estat entesa pels elements directors de la entitat que es titula a sí mateixa "la organització obrera", com una vaga de mobilització. Era el primer conflicte seriós que's presentava després del bienni de repressió, i convenia pendre el pols als sindicats reconstituïts. Poden estar satisfets de l'assaig. L'instrument funciona amb una precisió absoluta.

La opinió, en general, s'és mostrada també complascuda de ço que en diuen "feliç solució". No hi ha hagut sang (sinó que a l'endemà mateix de reprès el treball, un obrer ha estat mort a trets per altres de la mateixa Companyia). No s'han sentit a dir tumultes ni sabotatges (molta gent no considera actes de sabotatge més que les formes punyents del vast i refinat repertori de procediments de fer mal). No s'ha interromput cap servei. I els obrers han conseguit millors quantioses en llur jornal i notables aventatges en les condicions de la feina.

Mellores i aventatges que sense la vaga i sense els sindicats no haurien pogut conseguir, dirà tothom. I quedarà demostrada la eficàcia certa, incontrovertible, del sindicalisme i de les vagues per a defensar els drets dels obrers i per a la obtenció ràpida de positius beneficis en el preu i condicions del treball. És cert, jo responc. Em rendesc a la evidència. Si no fos pels sindicats, si no fos per aquesta vaga, els tals operaris estarien guanyant els sous i treballant les hores i en la forma que la Empresa volgués, això si aquesta no decidia, per necessitat o simple càlcul, escatimar els primers o augmentar les segones. Ho reconec sincerament.

Però ara vosaltres feu-me el favor de venir amb mí a veure i mirar ço que hi ha a l'altre plat de la balança. A un plat hi poseu els guanys obrers, molt bé. El jornal de 12 pessetes els paletes, 9 els peons, etc., amb el plus del cinquanta per cent els qui treballin en l'aigua, facilitant la Companyia els impermeables, etc.

A l'altre plat, el preu de tot això: És dir, l'esforç que han posat els obrers per a conseguir-ho. Esforç, direu? Ben senzill: unió, solidaritat, observar la disciplina sindical, el declarar la vaga i el mantenir-la amb eficàcia, la estreta competència dels obrers amb els seus delegats i portaveus, amb els qui formen el Comitè de Vaga...

Sí, però ara jo us vaig a analitzar quelcom de ço que hi ha—no parlem ja de ço que hi ha en tot sindicat i en tota vaga,—sinó en aquesta vaga, de ço que *concretament* ha corregut en ella i ha contribuït al seu èxit.

Començo per declarar *a priori* justes les reclamacions dels obrers, al menys en quant a puja de sous i millora de condicions materials. Ni ho examino. Com més just, com més humà, com més racional sigui lo. que els obrers demanaven, més ressaltarà la força del meu argument.

Per a que les peticions justes dels treballadors del Metropolità hagin sigut ateses, ha calgut que es convertís en advocat d'elles un escamot d'anarquistes. Ha calgut que fossin portaveu d'aquelles aspiracions i que es constituïssin en defensors d'elles. En Salvador Seguí, tenint encara a la boca el gust d'aquelles paraules que li publicà la *Solidaridad Obrera* del 22 de Juny: "El sindicalisme és un instrument de la filosofia anarquista i de la concepció llibertària de la vida"; l'Antoni Amador, altre anarquista confés, qui escrigué en un opuscle que tinc a la vista (1), que cal anar "Contra Cèssar i contra Déu", perquè "vint segles d'esclavitud i de misèria [els vint segles del Cristianisme] ens donen dret a ésser lliures", que "hem d'acumular molt d'odi per a lluitar i l'odi ha d'ésser nostre sustent", "que cap déu ens illumini" i que "no hi ha d'haver més ordre que el desordre, ni més principi que els nostres principis", etc.; l'Angel Pestaña, mantenedor del foc sagrat que arborà el seu *pare espiritual* l'Anselm Lorenzo, company d'En Ferrer Guàrdia, i En Lleó Xifort, president del Sindicat de Distribució (detingut per fer coacció a les obres del Metropolità i deixat anar després) qui, essent corresponsal de *Le Libérateur*, de París, escrigué, des de Barcelona, amb data 28 Juliol 1920 (núm. del 8 d'Agost): "Nosaltres, els anarquistes, aquí a Espanya, hem pres el Sindicat com una poderosa arma per a combatre l'"ordre" social actual, perquè utilitzem el sindicalisme, com a l'eina amb la qual hem d'esclafar la burgesia", etc., etc., i a seguit descriu com a efectes de l'agitació anarquista totes les vagues de la Península.

Ha calgut que es constituís en orgue de les reivindicacions dels obrers del Metro *Solidaridad Obrera* (que per cert plega a València... i reapareix dintre poc dies a Barcelona), on les columnes dedicades a pledejar en pro d'aquells, alter-

nen amb les proclames i crides més escandaloses en favor de l'anarquisme i amb violents insults i blasfèmies contra la religió. Al núm. del 21 de Gener un article proclamant, a propòsit dels sindicalistes detinguts per fer coacció, el *dret d'invitar a parar* (dret que s'acostuma a exercir duent a sobre una pistola Star carregada, per a mellor... *recomanar l'invitació*) sortia col·lateral amb un odiós atac contra els enterraments religiosos a propòsit d'un fet escaigut al poble de Ximena (2).

Ha calgut que la gent educada en aquestos sentiments, després d'haver començat deixant, el dia 17, "per la Ciutat", per amor a la Ciutat, un torn de vigilància a les galeries en perforació, declarant que era "per a evitar terribles catàstrofes", vuit dies després, o sigui el 25, al miting tingut al local del Centre Autonomista, anuncien haver-se retirat els obrers que treien l'aigua, posant així l'amor a la Ciutat per sota de ço que ells mateixos en diuen "*la dignitat sindical, que està per damunt de tot*".

Ha calgut que la depravació moral causada per aquelles propagandes produís la tensió d'esperit i la càrrega de malícia que ha esclatat en el fet sagnant del dia 1.er (l'endemà mateix d'haver tornat al treball), dant per resultat l'homicidi de l'obrer Felip Giménez Muñoz (q. e. p. d.), mort a trets de pistola per un altre company seu, o cap de colla, que fugí desseguida, havent-se trovat també al mort una pistola, eina professional indispensable, pel que's veu, per a l'exercici dels *drets sindicals*. La disputa que donà lloc a l'agressió fou motivada pel fer ingressar obrers al sindicat que ha guanyat la vaga.

Obrers del Metropolità! A l'altre plat de la balança, on hi ha la vostra victòria, cal posar-hi el pes d'aquest company vostre assassinat i el pes del seu matador, i el pes dels odis, rencúnies i venjances que això portarà; el pes de les llàgrimes i necessitats de la família del difunt, el pes de les engúnies i sofriments de la família de l'assessat, el pes de la presó que un dia o altre caurà sobre ell. I si han d'haver-hi repressàlies, afegiu-hi encara el pes de les víctimes. Tot això fa pujar el preu, el terrible preu, preu de sang i d'odi, que esteu pagant per les mellores guanyades amb la vaga.

L'opinió pública s'ha commòs de saber que els obrers del Metropolità treballen sovint amb els peus dins de l'aigua. L'opinió s'ha de commoure molt més, perquè ha de començar a veure que no sols els obrers del Metro, sinó tots els obrers de totes les obres i oficis treballen avui amb els peus dins de la sang. Dins del bassal de sang obrera, feta vessar, a raig fet, per la seva mateixa i pròpia "organització".

I els patrons; la Empresa del Metropolità i totes les altres empreses, i els amos tots, és hora ja de que comencin a obrir els ulls a n'aquesta realitat escandalosa i absurda, a n'aquest fet terrible i desordenat. Que per a obtenir els obrers mellores en les condicions de jornal i de treball, hagin d'ésser els anarquistes, els enemics implacables de la religió, de la família i de l'autoritat els que s'emprenquin pel seu compte i profit la realització de la justícia. I que per culpa de no haver-se els patrons preocupat en trobar la manera de que les mellores poguessin demanar-se i discutir-se *en pau a dins* de les cases respectives, tinguem avui dia mobilitzat un exèrcit revolucionari en peu de guerra que menaça totes les coses que estimem. El formen els obrers, organitzats en sindicats sota el comandament dels anarquistes.

Els trevalladors el formen, els anarquistes el manen... i els patrons el paguen, per a anar contra ells mateixos, contra Déu i contra la societat humana.

R. RUCABADO

(1) «*Tragos sociales. Así es la gente*». Sext volum de la Biblioteca «Renovación Proletaria». Maig 1920. Pàgs. 17, 18, 19 i 20.

(2) Diu textualment que la cerimònia religiosa consisteix en donar sepultura al cadavre «después de ciertos hisopazos y manoteos del cura en tierra llamada sagrada».

L'encíclica «*Rerum Omnium*» i la bona premsa

Pius XI acaba de publicar un altra Encíclica que te especial interès per a la premsa catòlica.

El nou document pontifici està escrit en llaor del gran Bisbe de Ginebra, Sant Francesc de Sales, del qual el Papa en fa una formosa i vibrant apologia plena d'altíssims alligonaments aplicables a les actuals circumstàncies. Al final de la qual el Papa renova i fa més solemne el Patronatge del Sant de la dolçor, de la fortitud i del zel, de la ciència i de l'amor, per a la premsa catòlica, que deu emmirallar-se des d'ara més en Sant Francesc per a les obres de propaganda escrita a les quals els periodistes catòlics es consagren.

Ell fou verament el primer dels periodistes, car per mitjà de les fulles soltes, rublertes de doctrina i xopes de caritat, que abundantament publicà, vencé els enemics de Crist i de l'Església, i convertí a infinitat de gent, cosa que encara estan fent les seves obres, que són, com totes les obres definitives, sempre oportunes i fruitoses.

DE LA VIDA PARADOXAL

Sobren habitacions a Barcelona

Si creguéssim les dades estadístiques oficials, viuríem en el millor dels països. Agafeu una publicació recull d'aquelles i veureu que la producció de blat és enorme, que el nombre d'emigrants és reduït, que d'analfabets gairebé no n'hi ha i que la mortalitat és escassa. Però si voleu tenir una visió exacta de la realitat cal que no us en fieu de les dades burocràtiques i per encertat seguiu aquell rònec consell del "pensa mal".

Aquesta regla general l'ha fet ara palesa el Dr. Raduà en tractar de la salubritat de Barcelona, en un importantíssim treball ple de ciència i amor.

Segons els estadígrafs a la nostra ciutat el que sobren són pisos, i vaja que s'ha de sentar plaça de badoc de solemnitat per fer aquesta afirmació tan arbitrària.

Diuen les dades oficials que el promig d'individus per habitació és de 4'22. Això calculat la diada dels Sants Innocents seria matèria de riallada i un bon truc d'enginy. Que a cada pis no més viuen quatre persones! Es veu que les altres deuen dormir als prestatges de l'armari mirall.

I encara ens semblen aquests resultats molt més divertits si seguim l'estudi per districtes.

Al V (carrer Nou de la Rambla, amb tots els seus afluents, i part del Paral·lel) els individus que ocupen un pis no arriben a quatre (3'82). Al districte V, senyors! on s'hi amunteguen en la majoria de les tristes i miserioses cases (algunes cataus) els sers humans com si fossin animal immundes.

Es veu que els que fan aquestes estadístiques no han dat mai cap passejada pels carrers del Migdia, d'Amàlia, de Montserrat, etc., etc., perquè si no haurien vist, sense necessitat de penetrar dintre els, diguem-ne, pisos, com xarbota la carronya per la part de fora i com aquelles voreres són atapaïdes de homes, dones i criatures amb aspectes inversemblants, que no caben

materialment als llocs de jeure (no ens atrevim a dir-ne dormitoris). Si a més de fer d'estadígrafs pertanyessin a alguna institució de caritat se'n captindrien tot seguit; i si és que algun d'aquests estudiosos al mateix temps forma part de les Conferències, p. e., caldrà que faci una distinció i digui: Com a home de xifres afirmo que al districte V pertoquen quatre individus per habitació, ara com a ciutadà de Barcelona, no tan savi, però més pràctic, em sembla que no baixen de deu a quinze, i segons els llocs, d'una vintena.

Consti que hem anat fent aquesta engruna de disputada ironia sobre una barriada que el més curt de vista sap de l'afrositat del problema del viure (i del mal viure) en ella; però no vol dir que es pugui acceptar la xifra del quatre i escatx per altres districtes, àdhuc els més aristòcrates, ja que tots sabem les engúnies que per trobar una habitació, no barata, sinó mitjanament arranjadeta de preu, es passen, i les conviucions de dugues famílies en un pis, i els dormitoris que es relloguen (al Passeig de Gràcia), i els despatxets que es cedeixen (a la dreta de l'Eixamplis), i tants i tants altres trucs i martingales per anar solucionant el desequilibri que al pressupost du el lloguer.

Res, que si no més viuen quatre persones a cada pis, ben bé amb comoditat en poden cabre sis i llavors encara tenim de massa una quarta part dels immobles de Barcelona. Ja poden, doncs, anar preparant una *tercera reforma*.

JULI VILA

Nosaltres estem en ferm

Els catòlics sostenim que fora de l'Església no hi ha salvació; els protestants afirmen que els catòlics també poden salvar-se; i així, ells mateixos reconeixen que entre nosaltres no es creu res, ni res no es practica que pugui conduir-nos a la condemna-ció eterna. Ells, en favor de la seva salvació, no tenen sinó el seu vot; nosaltres, en pro de la nostra, tenim el seu i el nostre. Encara que judiquéssim, doncs, solament per motius de prudència humana, aquesta ens aconsellaria que no abandonéssim la fé dels nostres pares.

BALMES

El sacrifici d'un home bo

En Lluís és un xicot bó i espiritual, però no té habilitat per a fer diners. La seva mare moltes vegades li diu en un to sentimental: fill meu, ets un bon noi però encara no et saps pastar el nostre pa de cada dia. Que faràs el dia que el teu pare clogui els ulls? El pobre Lluís no sap que respondre. Compren que la seva mare té raó, però sent una aversió instintiva contra els negocis i no pot abandonar el seu petit món. Passa les hores del dia estudiant i escrivint.

Un dia arribà a casa amb una cara tan riallera que la seva mare de seguida va comprendre que en la vida del seu fill hi passava quelcom extraordinari. Que tens li preguntà encuriosida?

—Ja no em podràs dir més que no em se guanyar la vida! He entrat a formar part del cos de redacció d'un gran diari! El meu treball serà molt ben retribuit.

—Ets periodista, exclamà el pare, mirant-lo fit a fit.

—Sí, pare. Posaré la meva ploma al servei dels ideals més nobles.

—Pensa, fill meu, que contras una grossa responsabilitat. Cal que la teva ploma, sigui l'arma amb la qual defensis la veritat.

En Lluís es donà en cos i ànima al periodisme. Els seus articles eren molt celebrats. La febre del treball el consumia. Quan les seves forces eren exhaurides, sortia a donar un passeig per les afores de la ciutat. La quietud dels camps i la pau consoladora de les muntanyes, asserenaven el seu esperit. Moltes vegades s'aturava de cara el sol, com si absorbís la llum. El sol era la seva alegria. Es sentia feliç sota del cel inundat de llum.

Un dia en tornar de la muntanya, pujà a un tramvia que l'havia de conduir a la ciutat. Prengué seient vora les amples finestres del tramvia i es va treure un llibre de la butxaca de l'abric i es posà a llegir. A mig camí, una mica fatigat de la lectura, esguardà els seus companys de viatge. Al fons del cotxe hi havia una donzella d'una bellesa extraordinària. Al costat dels polsos rossejava un penjoll de cabells daurats com un raig de sol. Els ulls refulgien com petits estels i en els llavis, bellament arquejats, hi floria un somris. Qui sap quins alats pensaments furgaven dins la daurada testa d'aquella inconneguda donzella que somreïa dins l'aire tebi d'un tramvia! En Lluís que mai s'ha-

via enamorat, va sentir que dintre seu se li desvetllaven sentiments inconeguts. Heu's aquí una donzella ben gentil i graciosa que potser no veurà mai més. Si al menys conequés el seu nom. Passarà davant dels meus ulls com una visió i mai coneixeré la seva vida. En Lluís obri novament el llibre, però no el trobà interessant i el va cloure. Tot el que deia era pàl·lid davant la bellesa d'aquella donzella tan gentil i graciosa. Timidament va cercar-la amb l'esguard i la donzella inconneguda havia desaparegut. Segurament havia baixat a l'estació anterior. En Lluís es va deixar envair l'esperit per una tristesa fina i punyent. En aquells moments li plavia el sofriment. Ja no la veurà més, pensava, melangiosament. Vols dir que aquella donzella no es una creació de la meua fantasia? Es realment tan bella com jo l'he vista?

Arribà a casa i es posà a escriure. Escriví màquinalment unes quantes paraules i llençà la ploma. La visió de la donzella el torturava.

Passaven uns dies i quan ja havia perdut l'esperança de retrobar-la, passà pel seu costat. Els ulls d'En Lluís es varen aclarir sobtadament, com si sortís a dolls la llum que portava dintre. Hauries de seguir-la, pensà. I així ho va fer. Anava timidament seguint les petjades de la donzella per la qual sentia tanta simpatia. Travessà carrers i places i després de molt caminar, la donzella penetrà dins d'una ampla portalada. En Lluís preguntà qui era aquella donzella i va saber que era mecanògrafa i que es deia Elvira.

Cada dia anava a esperar-la a la sortida del treball, però no s'atrevia a dir-li una paraula. Una nit en sortir del despatx l'Elvira, plovia molt i va arrecerar-se a una porta. En Lluís fent un esforç s'hi va acostar a poc a poc i cercà una excusa per a poder parlar-li. L'Elvira que ja s'havia adonat d'ell a les primeres paraules va mostrar-se amable. En Lluís l'acompanyà a casa i anava caminant com un somnàmbul.

Cada dia En Lluís anava a esperar-la. Estimava tan espiritualment, que l'Elvira era per a ell una dona feta de llum. Moltes vegades en arribar a casa esguardava els pares vellets i la germana malaltissa, i pensava: el dia que jo hi pugui portar la meua Elvira, s'omplirà de claror i d'alegria, En Lluís era

tan humà que sentia intensament l'amor, però d'una manera puríssima. Estimava l'Elvira, no perquè era bella externament, sinó perquè era bona i honesta.

Una nit arribà a casa i va sentir que la seva mare plorava d'una manera enternidora. El pare havia mort sobtadament. Els veïns aconhortaven la pobre velleta. En Lluís va plorar molt. Ara que anava a començar una nova vida, el pare es morí!

Feia tres dies que l'havien enterrat, quan En Lluís va anar a esperar l'Elvira. No estranyis, va dir-li, que aquests darrers dies no hagi vingut a esperar-te. Se m'ha mort el pare. No saps la pena que tinc, Elvira meua! Com que soc un home honrat haig de confessar-te sincerament la meua situació angitosa. Havent mort el meu pare, jo haig de mantenir la meua mare i la meua germana. Jo no sé, Elvira, quan podré casar-me. Si fos home de negoci guanyaria diners per tu i pels meus, però com que els treballs intel·lectuals els paguen tan poc... Jo no puc abandonar la meua mare. T'estimo molt, Elvira, però no vull que et sacrificis per mi... No cal, però, perdre l'esperança! L'amor fa miracles! Qui sap si un fet insospitat canviarà la meua vida!

L'Elvira no comprengué el sacrifici i la noblesa d'En Lluís. En arribar a casa repetí a la seva mare les paraules que li havia dit En Lluís, però llevant l'emoció amb la qual havien estat dites. Ja m'ho pensava, exclamà la mare, que et deixaria. No veus que es periodista, i aquesta mena de gent té totes les portes obertes. Segurament deu voler caçar el dot d'alguna senyoreta rica. No vull que hi parlis més amb aqueix home tan inconstant. Si t'estimes de veritat ja en trobaria de diners.

L'endemà En Lluís va anar-la a esperar com de costum, i en sortir l'Elvira del despatx, sense girar-se, se'n anà per un altre carrer. En Lluís va comprendre de seguida que havia perdut la dona que estimava. Aquell desengany va entristir-lo molt. La meua mare i la meua germana no coneixeran mai el meu sacrifici.

Passaven els dies i la vida d'En Lluís s'escolava monotonament. Havia estimat molt i ja no podia estimar més. L'Elvira ja no era una dona: era un símbol. La veia dintre seu tota refulgent com un astre.

Un dia va veure-la del braç d'un jove. S'havia casat. El seu marit era comerciant i tenia molts diners. L'Elvira segurament era feliç al costat d'un home que certament no temia gaires ideals i molt poca espiritualitat, però en canvi amb els seus diners podia satisfer els seus capricis. En Lluís va esguardar-la fins que es va perdre enllà del passeig. Mentre l'esguardava, va pensar en aquell matí lluminós que ell portava dintre la pau de les muntanyes i la va veure per primera vegada.

Aquell dia es va adonar que els cabells li començaven a blanquejar. Heu's aquí que aviat deixaré el mon daurat de la joventut, i les il·lusions se'n faran fonedisses. He passat la vida somniant. El mon es dels que viuen de realitats. No em planyo, però, d'haver tingut ideals. Es cert que les coses que jo volia abastar amb les mans son llunyes, però he obrat sempre bé i tinc la consciència tranquil·la. Que seria la vida si els homes no poguessin somniar! Els somnis fan naixer ales al nostre esperit i ens porten lluny de la terra.

La mare d'En Lluís havia emmalaltit, i com que era molt velleta, va anar decandint fins que es va morir. El pobre Lluís i la seva germana varen restar sols al mon.

Els anys passaven i En Lluís seguia escrivint i perquè no dir-ho, somniant. Tot i sent vell, somniava com si en els ulls hi brillés encara la flama de la joventut. Veia la seva Elvira, lluny, molt lluny, gairebé arran de núvol. Sentia ressonar en els aïres la seva veu clara i veia brillejar els seus ulls clars com dos estels.

La seva llar era freda, trista. La germana vella i malalta, era poc enraonadora i passava el dia reclosa a la seva cambra.

Un dia en retornar de la redacció, va trobar una veïna que aconhortava la seva germana malaltissa.

Vivim tan sols, exclamà la pobre dona. El meu germà ha estat un egoista: no ha volgut casar-se.

En Lluís va sortir de la cambra amb el cap cot, perquè la seva germana no veïes que una llàgrima li rodolava cara avall...

J. CIVERA I SORMANI.

UN PROBLEMA D'ARA

El control obrer

V

LES REALITATS A FRANÇA

Els nombrosos projectes de control elaborats a la República veïna no passaren de la categoria de projectes. I així és com, en realitat, no pot estudiar-se l'institució del control obrer a França, ja que encara no ha existit en la realitat com a institució pròpia i amb organització adequada.

En canvi, en algun ram de l'indústria s'hi pot ja albirar el control obrer, sinó d'una manera directa, sí en embrió.

En efecte; durant l'any 1917 en una que altra regió francesa, especialment les de Nantes, es constituïren comitès paritaris i es designaren delegats obrers en el treball. Això tingué importància, especialment en les fàbriques i tallers del ram de guerra, car el Ministre de l'Armament, en unes circulars de 5 febrer i 17 març de 1917, incità els industrials a instituir delegats obrers encarregats de atendre a l'aplicació dels reglaments del treball i de prevenir els conflictes individuals. Els delegats nasqueren de seguida; i moltes cases importants de la regió parisenca, seguint l'exemple de la casa Renault, adoptaren un reglament-tipo de les seves fàbriques, reglament que aprovà després la Comissió d'arbitratge del Sena.

Els obrers oferiren resistències; el Ministre d'Armaments procurà suavitzar asprors en la relació patronal obrera, i els delegats continuaren, i l'institució s'extengué; fins que al fi de la guerra la necessitat del llicenciament de gran nombre d'obers de les fàbriques de municions i la crisi de l'indústria determinaren una caiguda definitiva de l'institució dels delegats fins al punt que avui res queda de l'experiència començada l'any 1917.

En canvi, una llei antiga, de l'any 1890, que va instituir els delegats obrers a les mines, ha tingut una major eficàcia i duració en matèria de control. Aquests delegats són elegits pels miners francesos, majors d'edat i amb cinc anys, al menys, de treball en les mines. La seva missió consisteix en visitar dues vegades al mes els treballs subterranis, estudiar les condicions d'higiene i seguretat dels mateixos, cercar les causes dels accidents del treball, i veïllar per l'aplicació de les lleis del treball.

L'any 1907, el Ministre del Treball volgué ex-

tendre l'institució dels delegats a tota indústria amb més de cent obrers, i a l'efecte formulà el corresponent projecte de llei. Però el projecte no fou ni tan sols discutit; i avui l'institució dels delegats obrers queda solament en la mineria.

* * *

La llei de 26 d'Abril de 1917 sobre societats anònimes amb participació obrera no pot pas considerar-se com productora de l'institució del control obrer, encara que en realitat estableix dit control en el ram de les societats anònimes.

L'article 178 de dita llei mana que en el Consell d'Administració de la societat anònima amb participació obrera hi haurà sempre un o més representants de la societat cooperativa de la mà d'obra. Aquests membres són elegits per l'assemblea d'accionistes i escollits entre els delegats que la societat cooperativa de la mà d'obra hagi designat per a representar-la en l'Assemblea general.

Aquesta llei introdueix, doncs, la participació obrera en la gestió de les empreses. I com que una participació efectiva no és possible sense el fet del control (amb aquest o amb altre nom), encara que el control sigui limitat, no deixa d'ésser control.

De totes maneres, qui pot dubtar del fracàs d'aquesta llei a França, encara que no sigui més que per la causa de que la forma de societat anònima amb participació obrera depèn únicament, exclusivament, dels socis capitalistes, fundadors de la societat anònima? I el més gran és, encara, que veient aquest possible resultat, els obrers no s'han interessat mai perquè la llei es convertís en realitat. I les experiències de la mateixa són ben escasses perquè l'implantació depèn solament dels patrons, i aquests no hi porten pressa amb tot i que són notables les excepcions.

I si passem per alt els Consells del treball, nomenats pels obrers, "conseills fantômes" per la seva ineficàcia i fins quasi per la seva inexistència; i si deixem de banda els Comitès de salaris (llei de l'any 1915) creats amb l'únic i enlaira objecte d'inspeccionar el treball a domicili, res més podem dir de les realitats franceses en matèria de control obrer. I això, com es veu, és ben poca cosa i està molt distanciat del que per control obrer pròpiament dit acostuma a entendre's en general.

JOSEP M. GICH

Els presoners alliberats

— Ja veu, senyor Fonollosa, quina infàmia! La majoria dels presoners han patit tanta fam que són tuberculosos.

— Com queda, doncs, Abd-el-Krim, davant del món civilitzat?

— Oh! queda molt bé; amb quatre milions de pessetes...

El Congrés d'estudiants de Saragossa

S'ha celebrat amb èxit el Congrés iniciat i organitzat per la Confederació d'Estudiants catòlics d'Espanya.

Hi concorregué un nombre considerable d'estudiants d'arreu de la península.

Heu's aquí les Conclusions que es varen aprovar:

Primera. Concessió de l'autonomia universitària per llei.

Segona. Que la distribució de pensions passi

a dependre de les Universitats, perquè ningú millor que elles coneix a fons qui les mereix.

Tercera. Intervenció dels alumnes en els claustres.

Quarta.—Reforma del pla d'estudis normals i de l'Escola Superior del Magisteri.

Cinquena. Que la Religió sigui obligatòria en l'Ensenyament Primari, i que es multipliquin les beques per a facilitar l'accés dels pobres a les carreres.

El Congrés d'Estudiants de Saragossa ha obtingut la benedicció i la felicitació del Papa per les seves tasques.

EL VAILET

Tant que els nostres sociòlegs s'han captingut de la sort de l'aprenent, i l'Estat s'ha munit de mides legislatives contra les ocasions d'explo-tació, mai ningú que sapiguem s'ha recordat d'aquest altre aprenent, aprenent de l'ofici de pagès, que la gent rural en diu vulgarment el vailet. El vailet, quan encara no hi havien amb prou feines escoles pels pobles, ni estava orga-nitzada, bé o malament, com un servei estatal, la beneficència, el vailet, diem, constituïa el sím-bol de la funció escolar de les famílies soques, i de la missió social benèfica, de protecció als humils, d'aquestes mateixes.

Fill, en general, de cases pobres i nombroses, o bé orfe desemparat, una altra família poixant l'acollia per entrenar-lo i aconduir-lo en la ruta de la vida. La Providència, d'una faicó tota natural, vetllava per ell. El vailet dintre d'aque-lla, potser mai podia envernissar-se amb aquesta moda d'instrucció tant no sé com, que consis-teix en saber llegir i escriure només. Però què importava això? Arrencat d'una família amb bona saó, era transplantat en un altra, on s'hi arrelava de seguida, i, reintegrat al seu ambient natural, ben tost se sentia membre vivent d'a-questa. Totes aquelles valors morals que l'home el fan veritablement home, i que si avui l'es-cola es capté de desvetllar, suplantant la famí-lia, és parodiant a aquesta, o bé prenent una organització parella, el vailet dintre la nova família sentia com prenien tanyes. L'amor al tre-ball, la perfídia en la lluita, l'esperit de la conti-nuació, el gust de la labor monòtonament repe-tida, l'obediència, la fidelitat, el sentit geràrquic envers l'amo, la creença en la Providència, el sentiment pietós a les grans diades religioses, i la noció, concència i temor del pecat, aquesta valor d'una eficàcia moral enorme, i que avui, ai! té una mica oblidat la nostra pedagogia, l'amor a la terra i l'horror a la vagabunderia, pròpia de l'home primitiu o amoral, i el sentit profund de la família, i els hàbits d'estalvi i previsió esponcellaven en l'esperit del vailet.

La família rural, pel altre part, com veritable obrador de les labors agrícoles, i de totes les altres annexes per subvenir i guanyar el màxim de suficiència, era aposta per entrenar-lo, disci-plinar-lo i instruir-lo en l'ofici agrícola. Cap es-cola tan rica de centres d'interès, com una vera família rural, i tan naturalment i assenyalada-ment organitzada per al desenrotllament gradual i integral de totes les facultats i sentits. La vida de pagès amb les seves varietats successives de labors, i la seva multiplicitat de preparacions

per a cada una d'aquestes, ofereix feines per a totes les edats, i ensenyaments per a cada facul-tat i en cada punt del desenrotllament. Oi més, la família rural conté l'aventatge sobre l'escola qualsevol altre que la vulgui parodiar o simular, que tots els assaigs, realitzacions i funcions d'a-quella són productives, tenen un interès vivís-sim, que es xifra en la finalitat de la perpetuació de la mateixa família. La Escola, per viu que ho vulgui fer, no pot, a la fi, lliurar-se del pecat del treball inútil. El treball inútil, el noi no sols no el captiva, sinó que hi sent horror com a una punició.

El vailet, així, deixant-se dur només com aquell que diu, fidel a l'ordre de la família, creixia perfet en esperit i en l'art de la terra. L'hora de la seva emancipació, per al qual tant natu-ralment s'havia preparat des de petit, s'atancava, i arribava a la fi. La mateixa família que l'havia acollit sentia com una obligació d'ajudar-lo i fins donar-li el cop de gràcia final. Aquest consistia en donar-li terres a arrencar per conreu en forma de rabassa morta, censal o altra fórmula de pacte, que amb un sentit tan savi creà el nos-tre Dret. Quants boscos de les nostres velles famílies han sigut exermits pels llurs mossos en aquesta forma, i així fent de centre de gravitació i contenció s'han congriat els nostres pobles. I ço, al capdevall, constituïa una mena de dot amb què es remunerava i es garantia el per-vindre del qui s'havia sabut portar com un ve-ritable membre de la família.

Però tot això s'ha acabat. Millor dit, fa temps que es va acabar. Es va acabar el dia que les cases pairals foren abandonades pels seus he-reus, i donades a governar a gent que entrà a explotar l'hisenda com terra verge de colònia. Ans, és clar, que en el reialme de l'Esperit, ha-vien passat moltes coses, que fora llarg explicar. Deslligats aquells vincles familiars que unien amo i vailet o mosso, un començà per sentir-se només amo, i l'altre solament mosso o proletari. I din-tre aquesta curta relació quasi bé íntima, de l'amo i el mosso, hi han passat tots els odis que poden haver hagut lloc entre la massa enorme d'una fàbrica i els seus gerents. I el vailet és sigut el sac dels cops de tota la família i dels mossos grans, la joguina terressera dels fills de l'amo, i l'escarraç de tot i de tothom. I ho és, tristament.

El pobre viu, com una bestiola. No coneix ni festes, perquè tots els dies són feiners per a ell. Si les festes coneix, és perquè li toca fer part de la feina dels altres mossos, que van a vila a sarau. Quants en trobaríem d'ells, que no han estat a missa, del dia de la primera comunió. Fan de pagès, de porqueirol i de mainadera. L'i-

solament, treballant gairebé sols sempre, o pasturant bestia, els cria misàntrops: la misantropia els inclina al vici, i el vici els torna tristos. El mateix isolament els forma ineptes per a la disciplina, i per al treball col·lectiu. I els cria flacs de voluntat, perquè aquesta en les seves crisis no ha tingut cap estimulant per alentar-la, ni cap agulló per encomanar-li l'energia. Ells no acostumen a tindre altre estimulant que el regany enfadós de la vella mig tulida, o el renec del mosso major que l'explota iniquament. Quina és la defensa de l'indefens vailet? La fuga. Però no per acollir-se a un altre masoveria, que ell ja ha sentit predicar enfadosament a la vella que a tot arreu els bous han de llaurar, sinó per llen-

çar-se a la vagabonderia i parar al subfons de la gran Ciutat. O sinó, resistint, resistint i resistint, aconhortant-se que d'aquí uns anys es farà gran i aleshores plantarà cara a l'amo, i també a ell li tocarà el torn d'explotar un altre vailet.

Fora, me sembla candi, de demanar una llei protectora de la vida del pobre vailet de pagès. El que cal és movilitzar les valors cristianes que en el fons del subfons viuen encara somortes en la consciència dels nostres pagesos. Com tants mobles riquíssims empolsats i arreconats en un angle de les golfes.

ANGEL GRAU

Sindicació catòlica - obrera

Opinió autoritzada

Es un Bisbe savi i virtuós, que viu en un ambient obrer dels més vibrants d'Espanya — el Bisbe d'Oviedo, — qui acaba de parlar en una carta-pastoral notable, de la sindicació catòlica-obrera, que defineix així: "El Sindicat catòlic és una associació de treballadors de caràcter democràtic i professional, que té per fi la reivindicació dels seus drets i l'augment del seu benestar moral i social, inspirant la seva activitat en els alts principis de nostra santa Religió".

Aqueixa definició va seguida dels següents importants ensenyaments: "Els obrers sindicats no es reuneixen per a tenir conferències religioses o celebrar actes de pietat que tenen a l'Església i en altres associacions lloc propi, sinó per a tractar dels assumptes del seu ofici, de la part tècnica del mateix..."

Però això no vol dir que l'expertíssim sociòleg i prudentíssim Bisbe no reconegui, naturalment, la cabdal importància del fi religiós en la sindicació obrera. "Els principis ètics i morals de la Religió Catòlica — afegeix — han d'inspirar "el programa i l'acció" dels Sindicats obrers. Aquestos, en establir entre els seus fins, com a "principal en l'estimació i per sí mateix suprem, el fi religiós", ho fan "sens perjudici del fi econòmic", complint "una llei que brota de la naturalesa humana i de la societat pública, per la qual el progrés de la producció, de la indústria

i del comerç, i la creixença dels bens i els drets dels obrers seran tant més estables i més universalment fecunds quant major sigui la perfecció religiosa dels treballadors".

L'il·lustre Prelat sintetitza aquesta interessant doctrina dient: "que el programa dels Sindicats no té més límits per part de l'Església que els de la justícia i els de la honestetat".

Tota la Pastoral és substanciosa i del mateix sentit social, pràctic, com de qui és mestre de la doctrina i viu entre obrers i entre conflictes obrers dels més greus i més forts que es produeixen a Espanya.

El seu amor a la classe treballadora l'ha palesat en mil actes nobilíssims, i els obrers comencen a reconèixer-ho i a respectar-lo com es mereix.

I la veritat és que els obrers asturians no tenen millor advocat ni més abnegat i amorós pare que el seu Bisbe. Ell protesta contra el imposat *amarillismo* dels Sindicats catòlics, i per bé que lloa com es mereix la sindicació mixta de patrons i obrers, que tants beneficis podria proporcionar a tots ben xopa de l'esperit cristià, es fa càrrec de les aventatges que pels obrers tenen els Sindicats purs — d'obers solament, — per respondre millor als seus fins. "Aquesta, diu, es la tendència real que avui segueixen la majoria dels obrers catòlics".

Si l'espai ho permetés, inseriríem íntegra la Pastoral del venerable Bisbe asturià, plena de doctrina social, saturada de sentiments obreristes, palpitant de sed de justícia i ardent de la misericòrdia del seu Diví Mestre.

Notes contra el joc

Una important aprobació

La benemèrita revista *Estudios Franciscanos*, dirigida pels PP. Caputxins de Sarrià, té la bondat d'ocupar-se en el número de Septembre, del nostre llibre contra el joc. Malgrat que no ens plau gaire el reproduir-hi elogis personals que són evidentment excessius, creiem necessària la còpia íntegra de l'article, per a que's vegi patentada l'aprobació de la nostra doctrina i campanya per un periòdic de tanta autoritat — i podríem afegir de tan positiu amor a nostra terra, tota vegada que des del primer de Gener es publica en llengua catalana sota el títol d'*Estudios Franciscans*:

"CONTRA EL JOC I EL PACTE AMB EL JOC. Per la moral de Catalunya. Recull d'articles de R. Rucabado. Editorial Poliglota, Barcelona, 1922.

"Con grandísimo interés y honda simpatía seguimos la campaña emprendida tenazmente contra la inmoralidad del juego por don Ramón Rucabado en varios periódicos barceloneses. En este libro se han reunido todos estos escritos, formando un todo orgánico. Son varios los problemas que en él se plantean. La inmoralidad del juego en sí mismo y en sus desastrosas consecuencias familiares y sociales; la inmoralidad del pacto que con el juego han contratado las autoridades civiles con el pretexto, nada más que pretexto, de subvenir las necesidades de la beneficencia pública; la cooperación y complicidad de toda asociación benéfica que acepta para su mantenimiento el dinero salido del pacto con el juego, dinero tan sucio y prostituido como el procedente del robo y aun peor; los resultados prácticos irrisorios de la mal llamada obra "benéfica y social", y otros no menos interesantes. La lógica del señor Rucabado es implacable y severa, pero es justa y contundente. Sus palabras acusadoras y conminatorias vibran con fulgores y temblores viriles de apóstol, que con gesto ardiente de celo para salvaguardar la dignidad, las virtudes, la economía y la tradición cristiana de nuestra tierra, se yergue airado contra la modorra social, cuya complicidad es ya funesta bellaquería. En esta lucha noble y cristiana, puede contar siempre con nuestra sincera adhesión.

"Los datos y estadísticas que aporta el autor son numerosos y muy significativos. Uno de ellos, no obstante, queremos rectificar aquí: en la página 120, hablando con extrañeza de ciertas asociaciones católicas que aceptan ese dinero de

oprobio, dice: "i fins — *crubesco referens* — venerables Ordres Terceres!" No hay ni ha habido nunca ninguna Orden Tercera de Cataluña, de obediencia Capuchina por lo menos, que haya solicitado o aceptado dinero procedente del juego o de la obra "benéfica y social".

A n'aquesta objecció de E. F. hem de respondre, encare que molt ens dolgui, ratificant la certitut de l'alusió inclosa en nostre llibre. En efecte, encara en la darrera llista publicada de repartiment de diners del joc (Boletín Oficial de la Provincia de Barcelona, núm. 4, 4 de Gener de 1923, pàg. 2, 1.ª columna) es llegeix amb totes ses lletres:

208. — Escuela Dominical de la Venerable Orden Tercera. Bailén, 38: 100 ptas.

(El núm. 208 és el de l'expedient de la entitat, al qual s'han de referir els rebuts que es presentin al cobrament del Tresorer del Comitè d'Obra Benèfica i Social, segons explica la nota que encapsala sempre la llista mensual.)

En llistes anteriors, s'hi llegia també:

215. — Orden Tercera Franciscana: 170 ptas.

Ens dol, ens dol de debò, haver d'aportar aquest testimoni. Ens plau solament que les entitats que han tingut el mal gust de deixar-se protegir per una almoina tan allunyada de l'esperit franciscà, no siguin al menys de la jurisdicció de nostres estimats amics els Pares Caputxins de Catalunya.

El Comitè ha parlat

O, al menys, un dels seus membres, el Sr. Puig i Alfonso, del qual publica *La Veu de Catalunya* del dissabte, 3, nit, i diumenge, 4, matí, unes llargues declaracions, de molt dolorós llegir, en tots conceptes. Si Déu vol, al pròxim número sortirà aquí, un article dedicat a n'aquell senyor, sota el títol *El perfum cristià i la fetor del Bàrrate*.

Suicidi per causa del joc

El nostre benvolgut confrare *Vida Nova*, de Tàrraga, dóna compte, amb veu commosa i indignada, del suicidi del Cap de la Central de Telèfons Interurbans a aquella vila, D. Leonci Cuadrós, qui es matà engenant-se un tret de pistola a les cinc de la matinada del dia dels Reis, segons es diu, "a causa de revessos de fortuna a les taules de joc que amb el beneplàcit de les autoritats locals tenim funcionant a Tàrraga. L'infortunat senyor Cuadros deixa esposa i un fillet de curta edat."

Els comentaris que els facin... els membres del Comitè d'Obra Benèfica i Social.

D'ací i d'allà

Els qui en cerca de negocis grassos emplearen capital en la compra d'immobles a les nacions arruinades per la guerra, s'han agafat els dits. La marxa insospitada dels esdeveniments han posat les finques alludides en situació compromesa. A França s'ha votat a corre-cuita una llei que, després d'afirmar categòricament els drets dels estrangers a comprar i retenir els immobles segons les lleis contractuals franceses i els tractats internacionals, posa tal nombre d'entorpiments a aquest negoci de compres barates, que en surten verament mal parats tots els negociants exòtics.

Anglaterra, Itàlia i altres Estats han protestat contra aquesta llei tan lesiva com injusta, però Espanya encara no.

Què deu esperar el Ministre d'Estat, senyor Alba, per a fer-ho?

* * *

El Príncep Miquel de Braganza ha començat a exercir d'Agent de Segurs, a comissió, en una ciutat ianqui.

El contrast és punyent.

Còm diantri els ianquis no han establert un segur contra aquests daltabaixos que avui dia sovintegen tant?

* * *

El Casino Principal de Saragossa ha telegrafiat al Ministre de la Governació que allí no es juga, però que si ell autoritza que es jugui en alguns centres de Madrid, també es jugarà al Casino Principal de Saragossa.

Quasi sembla que tenen raó els simpàtics aragonesos.

Qui no en té, és el Duc d'Almodóvar. Senyor Duc, és que la moral és únicament pels pobres?

* * *

El Govern d'En Mussolini ha prohibit el joc a tota Itàlia, sense excepcions ni privilegis de cap mena.

El senyor Duc d'Almodóvar no serviria per a Ministre del creador del feixisme.

* * *

L'Església ha prohibit una obra d'un professor espanyol que escriu de Lògica, de Psicologia i d'Ètica, coses que no poden passar ni als ulls de la fe ni als de la ciència que tingui ulls.

I aquesta obra, aquest professor, la fa donar de text als seus alumnes.

Però això no pot anar ni amb rodes, i sembla que s'hi posarà remei.

Si l'alludit professor vol fer propaganda de les seves insipiciències, que deixi la càtedra i pre-diqui per fora, que ja trobarà badocs que l'escoltin.

* * *

En Pol damunt les planes de "La Veu" es plany de l'espectacle poc edificant que donen els nois i alguns bordegassos jugant a futbol en els carrers més centrícs.

L'amic Pol té raó. Caldria que les autoritats hi posessin remei. Quan travesseu un carrer o una plaça heu de vigilar que algun èmul d'En Zamora, amb una arrencada d'aquelles que l'afició en diu magistrals, no us faci caure amb la pilota entre peus.

Es que Barcelona és una ciutat culta o bé un llogarret? El carrer es pels transeunts i no pels futbolistes improvisats.

* * *

Diuen que alguns elements estan molt exaltats per les coses poc falagueres que expliquen els presoners alliberats.

No comprenem aquesta indignació. Tot el que expliquen ja fa temps que ho publicaven els diaris, i en comptes de fer un esforç suprem per tal d'arrabassar els soldats de les presons enemigues, els que ara protesten feien *juntà* i es barallaven per si un individu havia o no d'ascendir.

En aquells moments de dolor i d'angoixa és quan era oportuna la indignació. Ara és preferible acotar el cap i esperar que Déu s'apiadi d'aquest poble que va seguint resignadament el camí de la ruina i de la decadència.

* * *

En Companys és un home que té unes pensades estupendes.

Al miting que l'esquerra catalana donà al Centre de Dependents, va dir entre altres coses substancials, que per a revoltar els pagesos s'havia de predicar que les terres són d'aquells que les conreen.

El públic, naturalment, no va aplaudir.

Si el comunisme fos una cosa nova ens hi podríem engrescar, baldament fos per donar-nos aire de renovadors. Però com que ja sabem el pa que s'hi dona, quan sentim parlar de comunisme instintivament la boca se'ns obria i trobem el pa més blanc i més saborós.

Noticiari

ESPANYA

— La Junta Consultiva Agronómica ha publicat l'estadística de la producció de cereals i lleguminoses en 1922.

Pel que al blat es refereix, estima la superfície sembrada en 4.171.946 hectàrees, amb una producció total de 34.147.482 quintans mètriques de gra.

— Atenent sol·licituds d'ampliació del termini assenyalat en la circular de la Direcció general d'Ensenyament Primari, data 30 de desembre de 1922, per a opció als efectes del nou règim de Mutualitat Escolar, s'ajorna fins al 15 de març propinent, dintre del qual es preparen noves instruccions d'aplicació i solució de consultes formulades al Ministeri.

— A Múrcia s'ha reunit la Federació de Sindicats Catòlics Agraris, donant-se compte de la seva actuació anual, que resultà intensa i fructuosa. Ha girat més de nou milions de pessetes. Ha organitzat, la Federació, l'exportació directa de productes dels Sindicats.

I ha creat inspectors que seran propagandistes.

— S'ha publicat una R. O. per tal de posà frè als abusos en la venda de tòxics i narcòtics que tants estralls causen avui en dia a certa classe de gent que busquen en aqueixes matèries la felicitat somniada sens que hi trobin més que la ruïna del organisme i el desencant de l'imaginació.

— S'anuncia la celebració d'un Congrés Nacional Teresià, a Madrid, el dia 4 de Març, com a complement i coronació de les grans festes teresianes fetes arreu d'Espanya en commemoració del tercer centenari de la canonització de Santa Teresa de Jesús.

— El Rei s'ha interessat vivament pels pobres de Sevilla que habiten cabanes fabricades per ells mateixos i ara demanen la prompta construcció de cases barates.

— A Córdoba s'ha fet el traspàs de vint cases barates construïdes per iniciativa i mercès als auxilis del Bisbe doctor Pérez Muñoz, a altres tantes famílies necessitades. L'acte fou solemne i enternidor. Per a celebrar-lo el senyor Bisbe obsequià amb un banquet a mil pobres de la diòcesi.

— La Cambra d'Indústria acaba de publicar un llibre que conté la contestació de la Cambra al qüestionari tramès per l'Institut de Reformes Socials sobre la redacció de l'avant-projecte del

contracte de treball, el projecte elaborat per l'Institut i l'informe de la Cambra sobre aquest projecte.

En aquest informe assenyala la Cambra els defectes que troba en el projecte i es lamenta que l'Institut no hagi atès cap dels raonaments exposats per les entitats qu'ompliren el qüestionari de l'Institut per tal que aquest sabés l'opinió dels diversos interessats en la qüestió.

Aquest informe va acompanyat d'un comentari sobre la legislació en la matèria d'altres països i per tant constitueix un document de molta vàlua.

ESTRANGER

— Els bisbes suecs han dirigit públicament als senyors Poincaré, cardenal Dubois, Harding, arquebisbe de Cantorbery i al pastor Monod, una crida col·lectiva, en la qual es llegeix que "Preguen als homes d'Estat responsables i especialment al president Harding, que organitzin una conferència, amb l'objecte d'obtenir un arranjament humà i sincer entre els representants de les potències, a fi que cessi aquesta tensió fatal que cada dia es fa més insuportable".

— A Rússia, totes les coses estan en crisi mortal, però la del ensenyament oficial és la que està pitjor. Poques escoles i mal servides on els nois van a jugar, a burlar-se del mestre i a aprendre a fer maleses.

Així ho constaten i fan públic els mateixos Comissaris de les escoles bolxevistes.

— El ministre de la Instrucció pública i de les Belles Arts de França acaba de fundar un "Comitè francès del Cinema", del qual n'ha acceptat la presidència d'honor. Aquest Comitè, que comprèn personalitats eminents de les lletres, de les arts, de la diplomàcia, de la magistratura i de l'administració, s'ha reunit per primera vegada al sots-secretariat de les Belles Arts, amb l'objecte d'informar-se del report redactat per M. Paul Giuisty, encaminat a precisar les atribucions i el camp d'actuació d'aquest organisme.

El comitè francès del Cinema serà encarregat d'aportar als productes francesos un encoratjament d'una valor purament moral, però l'alt interès del qual no deixarà d'ésser notat pels autors ni pels editors. Cada any, aquest Comitè premiarà el film que li semblaria el millor, sigui per la valor de la seva argumentació, sigui per la bellesa de la seva realització tècnica, sigui pel seu caràcter educatiu. Aquesta menció restarà clavada al film com la medalla del Saló a una tela, com una recompensa de l'Acadèmia a una obra i com el preu de Roma a una partitura.

PARA ENRIQUECER

la sangre, aumentar el apetito y fortificar el sistema nervioso, es un medicamento sin rival el jarabe

Hipofosfitos Salud

También se receta a las criaturas delicadas y enfermizas. Les favorece el desarrollo del sistema óseo. A poco de tomarlo, el rosado color de sus mejillas proclama las excelencias del preparado Aprobado por la **Real Academia de Medicina y Cirugía** :: 29 AÑOS DE CRECIENTES EXITOS.

Aviso: Rechácese el frasco si no se lee en su etiqueta exterior, con tinta roja, HIPOFOSFITOS SALUD, pues con frecuencia y por mayor lucro en la venta se ofrecen similares

SERVEIS DE LA COMPANYIA TRASATLANTICA

Línia de Cuba Mèxic.—Servei mensual, sortint de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 i de Corunya el 21, per a Habana i Veracruz. Sortides de Veracruz el 16 i de Habana el 20 de cada mes per a Corunya, Gijon i Santander.

Línia de Buenos-Aires.—Servei mensual sortint de Barcelona el 4, de Màlaga el 5 i de Càdiz el 7, per a Santa Creu de Tenerife, Montevideo i Buenos-Aires; emprenent el viatge de tornada des de Buenos-Aires el dia 2 i de Montevideo el 3.

Línia de New-York, Cuba, Mèxic.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 25, de València el 26, de Màlaga el 28 i de Càdiz el 30, per a New York, Habana i Veracruz. Retorn de Veracruz el 27 i de Habana el 30 de cada mes, amb escala a New-York.

Línia de Venezuela Colombia.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 10, de València el 11, de Màlaga el 13 i de Càdiz el 15 de cada mes, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma, Puerto-Rico i Habana. Sortida de Colón el 12 per a Sabanilla, Curasao, Puerto-Cabello, La Guaira, Puerto-Rico, Canaries, Càdiz i Barcelona.

Línia de Fernando Póo.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 2, de València el 3, d'Alacant el 4 i de Càdiz el 7, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma i part de la costa occidental de Africa. Retorn de Fernando Póo el 2, fent les escales de Canaries i de la Península indicades en el viatge d'anada.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a New-York, dels ports del Cantàbric a New-York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides de les quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables i passatgers, als quals la Companyia dona allotjament molt còmode i tracte esmerat, com té acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors porten telegrafia sense fils.

LLIBRE d'interès per a tota mena d'Institucions de caràcter agrari (Federacions, Sindicats, Caixes, Cooperatives):

"SINDICATOS Y CAJAS RURALES, su administración y contabilidad"

POR EL P. LUIS CHOLBAND, S. J. — CUARTA EDICIÓ AUMENTADA 1920

Preu: 8 pessetes

De venda a «Acció Popular» Barcelona

LEGIA

ETIQUETA DE
LEGIA LIQUIDA
CASAMITJANA
LEGIA LIQUIDA EXTRA JO
CASAMITJANA
S. CASAMITJANA MENSA
FABRICANTE

CONEJO

REHUSAR BOTELLAS MAL TAPADAS

Acadèmia. Cots

FUNDADA EN 1879

Carrer dels Arcs, n.º 10, pral. (Travessia de Plaça Sta. Ana a Plaça Nova)

CENTRE D'ENSENYAMENT ESSEN-
CIALMENT PRÀCTIC, DE COMERÇ

Reforma de lletra.—Ortografia.—Correspondència comercial.—Documentació.—Pràctiques d'escriptori.—Mecanografia.—Càlcul mercantil i Teneduria de Llibres per partida doble, aplicats a tota classe d'empreses incluídes la Banca i la Borsa.—El Títol de Tenedor de Llibres, previs exàmens per perits i professors mercantils.—Classes especials per a senyorettes.—Practical of School Languages (Llengües vives) per professors estrangers i per mètodes moderns purament pràctics.—Taquigrafia.—Geografia comercial.—Llenguafons.

FRANQUEO CONCERTADO

Atenes A. G.—Enric Granados, 50; Barcelona